

MAROKKO

ROZENVALLEI

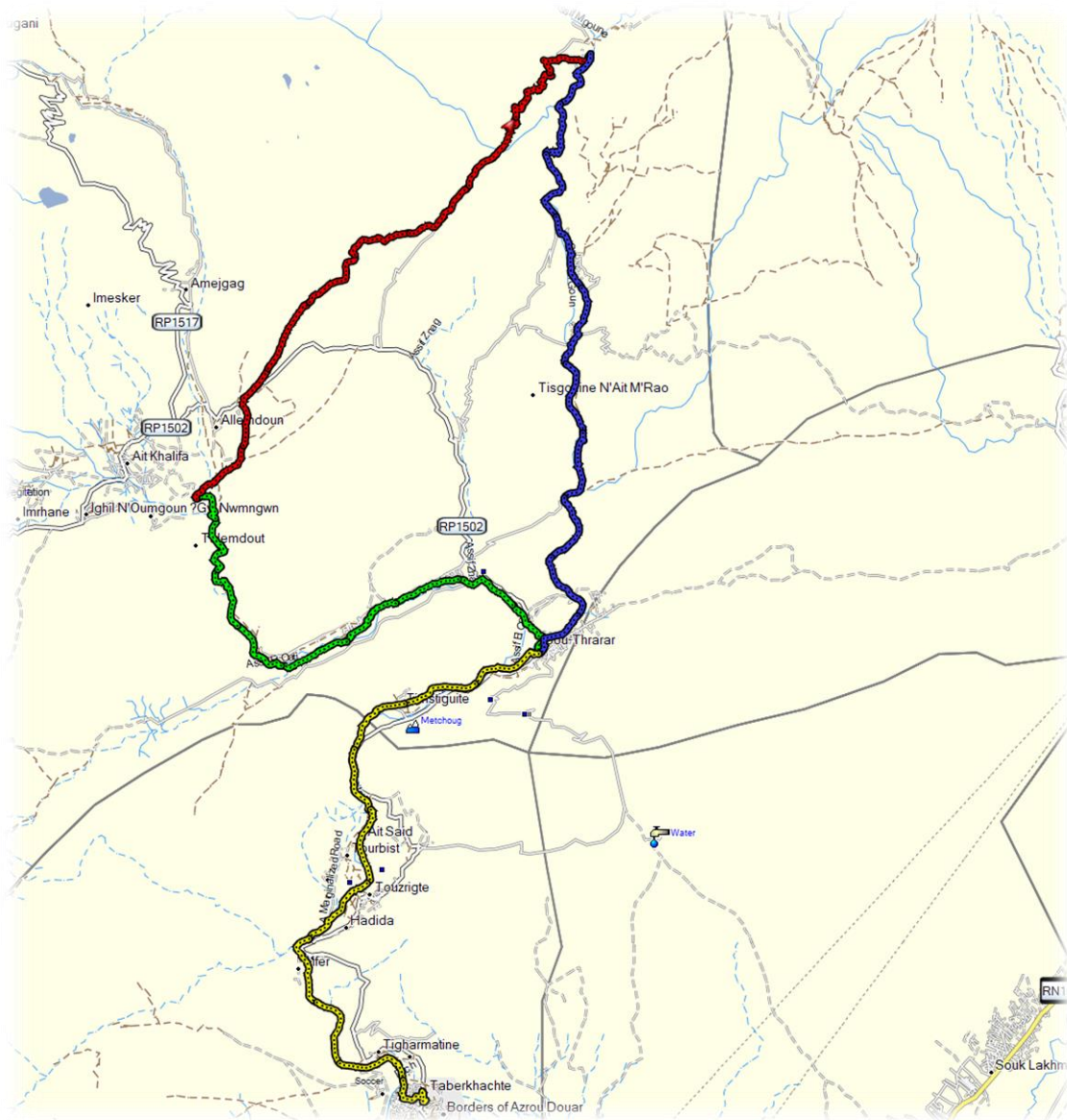
ZUIDERHUIS

NOVEMBER 2023

MAROKKO ROZENVALLEI LANGS OASES EN KASBA'S

We wandelen door enkele van de mooiste valleien op de zuidelijke rand van de Atlas. Kenmerkend voor de regio is het contrast tussen de droge minerale bergen en het weelderige groen langs de oevers van de rivieren en de bevoelde vruchtbare velden. We trekken op een rustig tempo langs prachtige oases, pittoreske dorpjes en adembenemende valleien. Het rotsachtige landschap, dat zich uitstrekt van de Atlas naar de woestijn, zou slechts een hoop stenen zijn zonder het water uit de bergen. Nu zijn er oases en talrijke dorpjes waar de mens, dankzij het water, de grond kan bewerken. Het gebied is een labyrint van valleien en kloven waar de landbouw nog de belangrijkste activiteit is. Aan de rand van de velden en tuinen zijn er ontelbare rozenstruiken geplant. Marokko is één van de belangrijkste leveranciers van rozenwater voor de Franse parfumindustrie. De 'Rosa Damascena' zijn hier door bedevaarders vanuit Damascus geïntroduceerd. De rozenbloemen sieren het landschap tussen midden april en eind mei. Alvorens de bloemen verslensen worden ze door de dorpingen geplukt.

Hieronder een overzichtskaartje met de wandelingen die we gedaan hebben.

DEELNEMERS

Vlnr staande; Joke Van den Heuvel (Dilsen-Stokkem), Tom Verheyleweghen (Herenthout), Stephanie Dom (Deurne), Johan De Bondt (Meise), Ludwig D’Haese (reisleader – Merchtem) en Patrick Van Hoof (Dilsen-Stokkem).

Vlnr zittend; Nora Theys (Halle), Anja Op de Beeck (Kortrijk), Carine Zaman (Lokeren), Hassan (Marokkaanse gids) en Carine Victor (Lievegem).

Zaterdag 11 november 2023

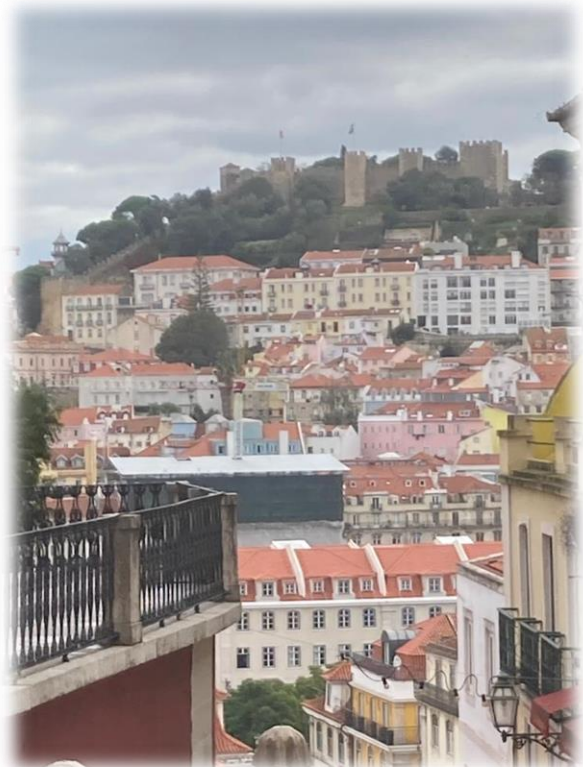
We maken een tussenlanding in Lissabon en hebben enkele uren de tijd om de stad te bezoeken.

In de Rua Santa Justa, midden in het centrum, staat de ijzeren lift, Elevator de Santa Justa, van 45 meter hoog die de benedenstad Baixa verbindt met de bovenstad Bairro Alto. De lift is begin van de 20ste eeuw gebouwd. De steile heuvels vormden in Lissabon een groot obstakel

voor de inwoners. Tegenwoordig is de lift vooral een toeristische attractie die zeker de moeite waard is om te bezoeken. In minder dan 2 minuten ben je boven en kan je genieten van het uitzicht over de Baixa. Het kan zijn dat je even moet wachten, want de lift is oud. Soms moet de lift even afkoelen.

Lissabon is de hoofdstad en de grootste stad van Portugal en telde 545.796 inwoners in 2021. De agglomeratie telt zo'n 2.900.000 inwoners. De stad ligt in het westen van het Iberisch Schiereiland op de rechteroever van de Taag, op korte afstand van de Atlantische Oceaan, in de streek Extremadura.

We logeren in Riad Alida met een dakterras met ligbedden en een binnenplaats zwembad. Het is gelegen in het hart van de medina, op 500 meter van Bab Doukkala Moskee en op 1 km van het Jamaâ El Fna-plein.

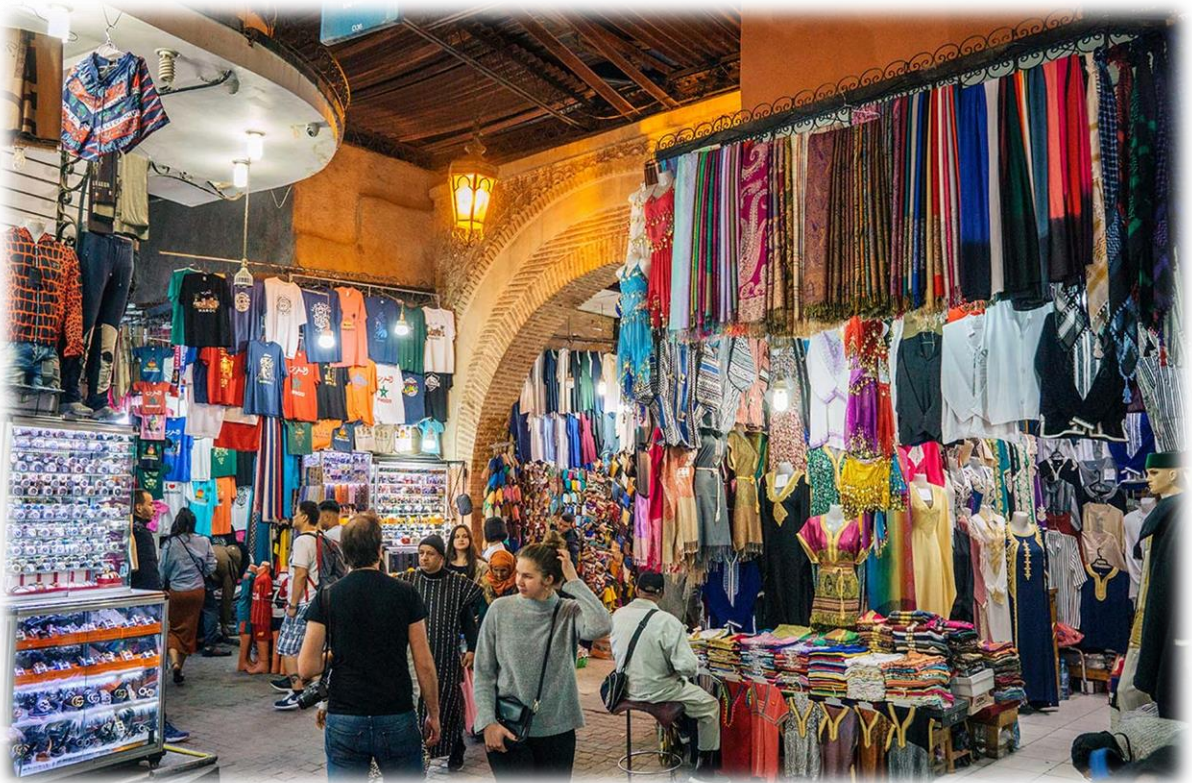
Nadat we ons geïnstalleerd hebben in de Riad verkennen we Marrakech. Het is er een drukte van jewelste.

We brengen een bezoek aan de souks. Voor veel reizigers is dit een hoogtepunt tijdens hun verblijf in Marrakech. De souks vormen de hartslag van de oude stad, de medina. De souks zijn een doolhof van smalle straatjes en nauwe steegjes waar je bij honderden winkeltjes alles

kunt kopen, van kruiden en olijven tot keramiek en tapijten. Het is een bedwelmende mix van kleuren, geuren en geluiden, een labyrint gevuld met roepende verkopers en koopjesjagers waar je kunt verdwalen en uren kunt ronddwalen.

De souks van Marrakech zijn vrijwel onveranderd sinds de middeleeuwen, toen de stad het kruispunt vormde van belangrijke karavaanroutes en handelaren en ambachtslieden op grote schaal goederen ruilden en verkochten. Vanuit heel Marokko en omringende Afrikaanse landen vonden goederen hun weg om op de markt van Marrakech verhandeld te worden. Met

ezels, kamelen en karren navigeerden de kooplieden door de verschillende souks, die in de loop der jaren aaneen smolten tot één grote ‘openluchtmarkt’

Zondag 12 november 2023

We maken ons klaar om te vertrekken met de bus. Het is een rit van ongeveer 7 uur. Het is maar een goede 300 km maar we dienen de Hoge Atlas over te rijden en dat is een nogal bochtig parcours.

De Hoge Atlas is een gebergte in Marokko. De keten maakt deel uit van het Atlasgebergte en bevindt zich in het zuiden van het land. Het hoogste punt van het gebergte is de 4165 meter

hoge Toubkal, tevens de hoogste berg van Noord-Afrika. Het Atlasgebergte loopt van Marokko naar Algerije en door naar Tunesië. Het is ongeveer 100 kilometer breed en 800 kilometer lang, de hoogste toppen reiken tot boven de 4.000 meter.

De N9 vangt al aan in Casablanca en is in zijn totaliteit bijna 700 kilometer lang. Het is tevens de enige weg tussen Marrakesh en Ouarzazate en is een hoogtepunt an sich. Langs de

oude karavaanroute liggen prachtige valleien, rotsen en berberdorpen. Verscheidene winkeltjes met café bieden een stop met viewpoint. Het hoogste punt bevindt zich op 2.260 meter hoogte.

In de Hoge Atlas is de berberaap nog massaal aanwezig. Zelf hebben we er geen enkele gezien. De berberaap is een makaak en is de enige makaak die buiten Azië voorkomt en de enige soort die in Europa in het wild leeft, namelijk op de rots van Gibraltar. De berberaap heeft, net als de meeste andere makaken, een kaal gezicht. Bij de berberaap is het gezicht

roze. Het is een aap met een dikke oker grijze vacht, waarbij de kroon, handen en voeten een oranje kleur hebben, en het gezicht wordt omringd door donkere haren. De berberaap heeft, in tegenstelling tot de meeste andere makaken, geen staart. Dit zijn aanpassingen aan het leven op de grond: berberapen besteden meer tijd op de grond dan enige andere makaak. Een berberaap wordt ongeveer 20 jaar oud.

Rond de middag zijn we aangekomen in Ouarzazate. We gaan er eten in het restaurant van een hotel waar we ook even met onze voeten in het water kunnen zitten.

Ouarzazate is gelegen ten zuidoosten van Marrakesh, exact tussen de gebergten Anti-Atlas en Hoge-Atlas.

In Ouarzazate bevindt zich de grootste filmstudio ter wereld genaamd Atlas Studios. Verscheidene bekende films werden in deze studio opgenomen. De stad wordt het "Hollywood van Marokko" genoemd. De Atlas Film Studios dienden als decor voor iconische films zoals *The Gladiator*, *Kingdom of Heaven*, *The Mummy*, *The Passion of the Christ*, *Game of Thrones* en de recent uitgekomen film *Aladdin*. Marokkaanse ondernemer Mohamed Belghmi richtte de studio's in 1983 op voor de productie van avonturenfilm *The Jewel of the Nile*.

Onderweg houden we regelmatig halt om even de benen te strekken. Hier bezoeken we een coöperatieve distilleerderij van rozenblaadjes. Er zijn enkel maar vrijwilligers tewerk gesteld en alles wordt nog handmatig gedaan.

In 2009 ontvouwde Marokko zijn ambitieuze zonneplan. Marokko zou op tien jaar tijd alles in het werk stellen om een mondiale marktpeler te worden in de productie van hernieuwbare energie. De aanleiding was eerder economisch dan ecologisch: het land wilde zich loswrikken van zijn enorme energieafhankelijkheid. Marokko was voor zijn energievoorziening immers voor 95 procent afhankelijk van de import van fossiele brandstoffen, onder meer afkomstig uit Rusland en Saoedi-Arabië. Met de bouw van vijf zonneparken, grootschalige windparken en thermische installaties beoogde Marokko tegen dit

jaar 2000 megawatt zonne-energie te genereren. Marokko stelde daarmee het doel voorop om liefst 42 procent van zijn elektriciteit uit hernieuwbare energie — zon, wind, water — te halen. Het voorziet nu bijna twee miljoen Marokkanen van elektriciteit en voorkomt dat emissies in de atmosfeer terechtkomen.

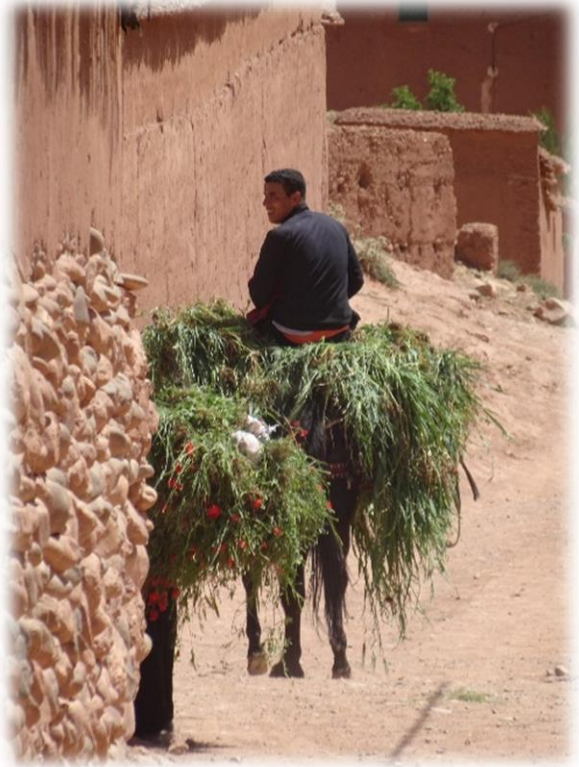

Na een lange rit komen we aan in het dorpje Boutaghrar en nemen we onze intrek in hotel Awayou.

We doen er een wandeling in het dorp en meteen komen er meerdere kinderen rond ons staan. Voor hen zijn wij blijkbaar rare snuiters.

Boutaghrar is een klein Berbers dorpje zonder asfaltwegen. Enkel de grote weg, waar het hotel ook ligt, is er asfalt.

Hier zien we een voorbeeld van de bouwwijze. Leem, in combinatie met fijngehakt stro en grind, wordt in een bekisting gedaan en wordt dan aangestampt om vervolgens te laten

drogen. Er moet wel telkens gewacht worden tot de leem is opgedroogd voordat er verder kan worden gebouwd.

Met dezelfde materie maakt men ook stenen. Het leem wordt hierbij in grote baksteenvormen gedaan die daarna in de zon te drogen worden gelegd. Aan de buitenkant worden de muren

bepoeterd met een kleilaag gemengd met stro. De bovenkant wordt met riet afgedekt, dat op zijn plaats wordt gehouden met een laag leem.

Als de zon aan het ondergaan is besluiten we terug naar het hotel te keren waar hier is geen straatverlichting.

We hebben onze eigen Marokkaanse kok mee die voor ons twee maal per dag warm eten zal maken. Maar ook het ontbijt wordt door deze kok gemaakt. De kok wordt geholpen door een

ezeldrijver (de man met de pet). Onze bagage zal vervoerd worden met een bestelwagen. Enkel het eten en de kookbenodigdheden worden met een muilezel vervoerd.

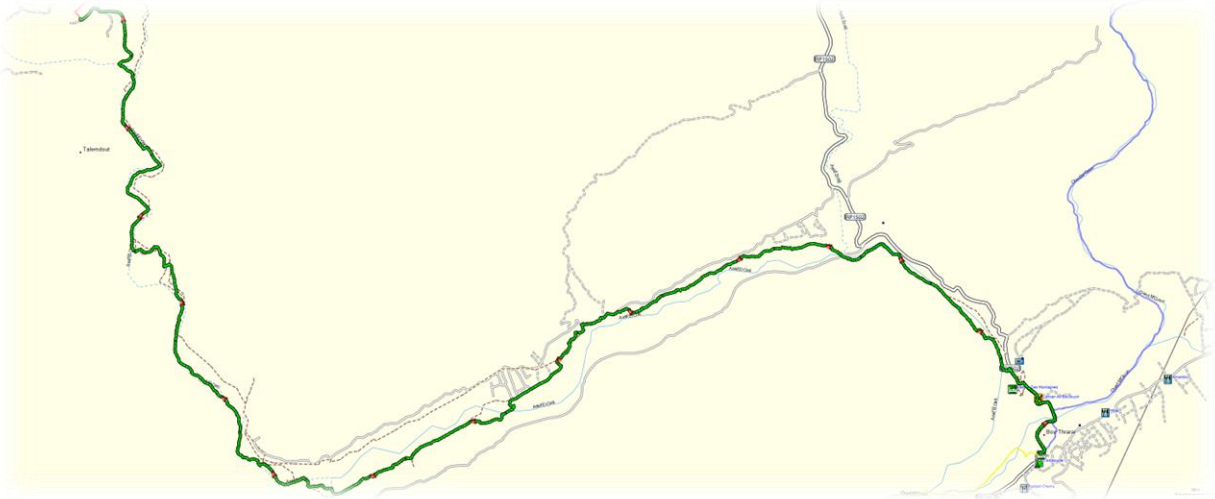

De kamers zijn primitief maar naar Afrikaanse normen is het grote luxe.

Maandag 13 november 2023

- Van : Boutaghrar (1600 m)
- Tot : Rbat (1758 m)
- Afstand : 14 km
- Stijgen : 400 m
- Dalen : 200 m
- Duur : 6 uur

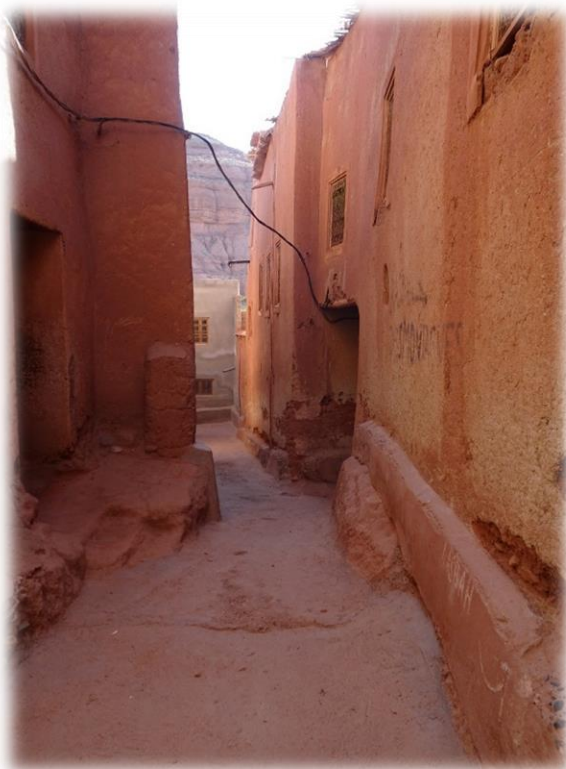

Een geitenhoeder is met zijn kudde onderweg. Wijzelf zetten onze eerste stappen in de rozenvallei.

Het dorp heeft vele contrasten vooral zanderige ondergronden en okerkleurige bergen.

Vandaag dienen we nog niet door het water te ploeteren. We kunnen overal de rivier oversteken via een brugje of op plaatsen waar het water niet al te hoog staat. Maar voor de zekerheid neemt toch iedereen zijn waterschoenen mee.

's Ochtens, bij vertrek is het vrij fris maar eens de zon er door komt halen we vlot 25 graden en meer.